

Den næste sag på dagsordenen var:

10) Anden behandling af lovforslag nr. L 209: Forslag til lov om ændring af lov om kunstig befrugtning i forbindelse med lægelig behandling, diagnostik og forskning m.v. (Forskning på embryonale stamceller).

Af indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen).

(Fremsat 2/4 2003. Første behandling 10/4 2003. Betænkning 14/5 2003).

Der var stillet 1 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget og ændringsforslaget sattes til forhandling under ét.

Forhandling

Lene Garsdal (SF):

SF finder, at dette lovforslag er for bredt formuleret. Det giver for vide rammer for forskningsmulighederne, så derfor har SF stillet et ændringsforslag, hvor vi vil præcisere, at der i første omgang kun skal forskes i stamceller, deres funktion og udviklingspotentiale, og at man kun kan bruge de voksnes stamceller, som der ikke er nogen etiske problemer med. Derudover vil vi gerne have præciseret, at de sygdomme, der kan forskes i, skal være alvorlige sygdomme, hvor der ikke findes andre behandlingsmuligheder.

Kl. 10.40

Jeg vil meget gerne appellere til Folketinget om at stemme for dette ændringsforslag, så der ikke åbnes fuldstændig op for forskning på dette område.

Der er nogle uklarheder, hvis man sammenholder dette lovforslag med L 107, lovforslaget om et videnskabsetisk komitéssystem. Vi har lige vedtaget et ændringsforslag til L 107, som præciserer, at al forskning, hvori der indgår stamceller og stamcellelinjer, kræver et samtykke, og det er meget tilfredsstillende set fra vores side. Også derfor vil jeg appellere til, at man stemmer for SF's ændringsforslag.

Tove Videbæk (KRF):

I Kristeligt Folkepartis betænkning bidrag gør vi opmærksom på:

»Det Ethiske Råd har desuden peget på, at alle forskningsprojekter om embryonale stamceller bør underkastes etisk bedømmelse, inden forskningen sættes i værk. Dette er ikke sikret med det forslag, som nu foreligger – og heller ikke med det nye lovforslag vedrørende videnskabsetiske komiteer. Dermed er der ingen sikkerhed for, hvad cellelinjer fra de embryonale stamceller senere kan blive brugt til.«

Da vi under første behandling af L 209 havde dette punkt til debat, bedyrede indenrigs- og sundhedsministeren og understregede meget klart, at denne sag allerede var klaret qua lovforslaget om videnskabsetiske komiteer. Vi kan også se af SF's betænkning bidrag, at de faktisk også har forstået ministerens svar på spørgsmål 5, som om problemet virkelig var klaret.

Under førstebehandlingen bebrejdede ordførerne fra bl.a. ministerens parti mig, at jeg ikke stolede på det, ministeren sagde, men i Kristeligt Folkeparti var vi overhovedet ikke beroligede. Vi kunne stadig læse af både det ene og det andet lovforslag, at der kun skulle gives tilladelse til det første forsøg, og herefter ville cellelinjerne, som er udtaget fra fosteranlæg, kunne dyrkes i laboratoriet og uden særskilt tilladelse eller samtykke blive brugt til anden forskning på lige fod med andre laboratoriekulturer, altså måske på lige fod med bakterieceller. Nu var disse cellelinjer jo ikke længere at regne som embryonale, nu var det bare cellelinjer på linje med alle andre.

Også juraprofessor Mette Hartlev har påpeget, at dette problem burde løses, og vi synes ikke, vi kunne nøjes med et skriftligt svar fra ministeren eller ministerens ord under første behandling om, at det var helt i orden. Vi ville gerne se det i lovteksten, og det ville absolut også gøre det lettere for forskere og andre, der skal bruge loven og rette sig efter den, hvis de kan læse direkte i loven, hvad de må, og hvad de ikke må. Derfor er jeg også glad for, at videnskabsministeren har været lydhør og har stillet et ændringsforslag til L 107, forslag til lov om videnskabsetiske komiteer, så der altid skal indhentes tilladelse til brug af cellelinjer, som kommer fra embryonale stamceller.

Men selv om denne lille side af sagen er klaret, tager Kristeligt Folkeparti stadig kraftigt afstand fra L 209 om brug af menneskeligt liv til udvikling af medicin. Vi beklager dybt, at Danmark nu vil være med på den vogn, der stille og roligt ruller ned ad den etiske glidebane. Vi ville langt hellere være i vogn med andre europæiske

lande som Tyskland, Norge, Island, Italien, Spanien m.fl., som har valgt at prioritere menneskeligt liv, menneskesyn og etik højere end forskernes og lægemiddelindustriens pres. I øvrigt har Europa-Parlamentet her i foråret nedlagt forbud mod at bruge én eneste forskerkrone fra det 6. rammeprogram til forskning i embryonale stamceller, og det må dog give stof til eftertanke. Vi beklager i hvert fald, at Danmark med dette lovforslag sætter sig uden for det gode selskab i Europa.

Da vi i Kristeligt Folkeparti mener, at der er mange andre usikkerheder og spørgsmål, som der slet ikke har været tid til at tage fat på, havde vi meget hellere set, at stamcelleforskning blev behandlet i sammenhæng med loven om kunstig befrugtning, som jo alligevel skal revideres i næste folketingssamling. Hvad er det dog, der haster så meget? Er forskernes og lægemiddelindustriens pres så stort, og er de kommercielle interesser så voldsomme, at de må gå forud for grundige etiske overvejelser og grundigt og præcist lovarbejde?

Kl. 10.45

Kristeligt Folkeparti er ikke tryk ved dette hastværk og så helst, at færdigbehandlingen af lovforslaget blev udsat, så vi kunne få en præcis og grundigt gennemarbejdet lov på dette vitale område, der drejer sig om menneskesyn, og hvad man må bruge menneskeligt liv til.

(Kort bemærkning).

Ester Larsen (V):

Jeg vil gerne rette den misforståelse, som kommer til udtryk hos Kristeligt Folkepartis ordfører.

Dette lovforslag har ikke til sigte at fremme industriens interesser. Det er ikke udtryk for et pres fra industrien og andre. Det er udtryk for et ønske om at skabe bedre behandlingsmuligheder for mennesker med alvorlige sygdomme. Det er det, der er fokus på, det er det, der er kerne i dette lovforslag, og det synes jeg er meget magtpåliggende at få understreget.

(Kort bemærkning).

Tove Videbæk (KRF):

Til fru Ester Larsen: Ja, det er klart, at formålet er at skabe bedre behandlingsmuligheder, men i Kristeligt Folkeparti er vi jo ligesom fru Ester Larsen vidende om, at der også foregår stamcelleforskning med stamceller, som ikke kommer fra embryoner, altså fra fosteranlæg.

Stamcelleforskning kan der sagtens sættes turbo på, men for Kristeligt Folkeparti er det bare ikke lige meget, hvor man henter stamcellerne. Man kan jo hente stamcellerne i knoglemarv, i blod og i hud og mange andre steder, og forskerne bliver dygtigere og dygtigere, også til at forske i de såkaldte voksne stamceller. Så at det absolut skal ske med embryonale stamceller, kan vi simpelt hen ikke acceptere, for vi kan ikke acceptere, at man bruger menneskeligt liv til at lave medicin til andre.

(Kort bemærkning).

Ester Larsen (V):

Det er et faktum, at det potentiale, der ligger i embryonale stamceller, er væsentlig mere perspektivrigt end det, der ligger i voksne stamceller, når det drejer sig om udsigterne til at hjælpe alvorligt syge mennesker.

(Kort bemærkning).

Tove Videbæk (KRF):

Det faktum, som fru Ester Larsen taler om, bliver diskuteret meget i forskerkredse, fordi forskerne bliver bedre og bedre til at behandle de voksne stamceller sådan, at de kan udvikle sig på næsten lige fod med de embryonale. De bliver bedre og bedre til det, de finder flere og flere nye metoder til det, og de håber, at de på et eller andet tidspunkt kan behandle dem og udvikle dem, så de bliver lige så gode.

Men for os er det slet ikke det, der er spørgsmålet. For os er spørgsmålet: Hvad vil vi som samfund bruge menneskeligt liv til? Kan vi bare uden videre bruge menneskeligt liv til at forske i, bruge det til hvad vi nu har lyst til, fordi vi kan se noget ude i fremtiden? Vi vil i hvert fald ikke være med til det i Kristeligt Folkeparti.

(Kort bemærkning).

Ester Larsen (V):

I Venstre vil vi sætte grænser for, hvilken omgang med menneskeligt liv der kan accepteres, og derfor er der ikke tale om, at man kan bruge menneskeligt liv på den måde, man nu måtte ønske. Der er nogle meget strenge krav i lovforslaget om, at de eneste stamceller, der overhovedet kan anvendes til forskning, er stamceller, som stammer fra overskydende befrugtede æg, altså æg, som ellers ville blive destrueret. Denne meget stramme begrænsning ligger til grund for lovforslaget.

(Kort bemærkning).

Birthe Skaarup (DF):

Lige en tilføjelse. Der var noget, fru Tove Videbæk glemte, men som jeg synes er ret væsentligt: det kræver samtykke fra de par, der leverer disse stamceller, for at man må bruge dem i forskningsøjemed, og det synes jeg også er en væsentlig del af lovforslaget.

Kl. 10.50

Første næstformand (Svend Auken):

Så er det fru Tove Videbæk for at svare.

(Kort bemærkning).

Tove Videbæk (KRF):

Det er klart, at der er nogle krav i lovforslaget, men der er slet ikke de krav, som vi kunne ønske os.

Der er ikke længere krav om, at det skal være alvorlige sygdomme, man skal forske i, og der er heller ikke længere krav om, at det skal være sygdomme, som ikke kan behandles på anden måde, eller viden, som ikke kan opnås på anden måde. Det er alt for upræcist, der er alt for mange usikkerheder, og derfor så vi meget hellere, at færdigbehandlingen kunne udskydes, så lovforslaget kunne blive meget mere præcist og meget mere gennemarbejdet.

Så siger fru Skaarup, at der kræves samtykke, og ja, det er selvfølgelig også godt. Men det ved man jo også i alle de lande, som har sagt nej til det. Her har man overvejet tingene, og ligesom Spanien, Italien, Island, Norge og EU vil vi langt hellere sige nej til dette her og i stedet sige: Jamen lad os dog sætte turbo på stamcelleforskningen med de voksne stamceller, for så bruger vi ikke menneskeligt liv på samme måde, som vi gør her: uden respekt.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Ændringsforslaget forkastedes, idet 7 stemte for, 99 imod.

Lovforslaget overgik derefter til tredje behandling.

Første næstformand (Svend Auken):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling.

Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

11) Anden behandling af lovforslag nr. L 216: Forslag til lov om arbejdsskadesikring.

Af beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen).

(Fremsat 9/4 2003. Første behandling 24/4 2003.

Betænkning 14/5 2003).

Der var stillet 14 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Sammen med denne sag foretoges:

12) Anden behandling af lovforslag nr. L 217: Forslag til lov om erstatning til tilskadekomne værnepligtige m.fl.

Af beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen).

(Fremsat 9/4 2003. Første behandling 24/4 2003.

Betænkning 14/5 2003).

Der var stillet 6 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagene og ændringsforslagene sattes til forhandling under ét.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Der foretoges først afstemning vedrørende lovforslag nr. L 216:

Forslag til lov om arbejdsskadesikring.

Ændringsforslag nr. 1-3 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 7 forkastedes, idet 2 stemte for, 101 imod.

Ændringsforslag nr. 4 og 5 forkastedes uden afstemning.